

Co-funded by
the European Union

CREASSE

**GYAKORLATI KÉZIKÖNYV: „HOGYAN
VEZESSÜNK ÖSSZETETT VÁLLALKOZÓI
TEVÉKENYSÉGET: A TÁRSADALMI
MODERÁTOR SZEREPE”**

BEVEZETÉS

TARTALOM

Bevezetés

- Néhány szó a CREASSE projektről 1
- A kézikönyv célja és hatóköre 3
- Kinek szól ez a kézikönyv? 4
- A kézikönyv használata 5
- Hogyan kapcsolódik ez a kézikönyv a CREASE eszköztárhoz? 5

A szociális segítő szerepe

- Rövid összefoglaló 9
- A modul célkitűzései 10
- Ellenőrzőlista 11
- Tananyag 12
- Példák 16
- Végző ellenőrzőlista 20
- Reflexiós gyakorlat 20
- További források és további olvasmányok 27

BEVEZETÉS

Néhány szó a CREASSE projektről

A **CREASSE** projekt („**Kollektív és társadalmi vállalkozói szellem elősegítésére alkalmas környezet megteremtése**”) az Erasmus+ program keretében megvalósuló európai kezdeményezés, amelynek célja a felnőttképzők, a társadalmi facilitátorok és a helyi szereplők kapacitásainak erősítése a kollektív vállalkozói szellem előmozdítása és támogatása érdekében, különösen a szociális és szolidáris gazdaság (SSE) területén. A projekt transznacionális együttműködés és helyi, lokális gyakorlatok révén arra törekszik, hogy a kiszolgáltatott közösségek, különösen a marginalizált felnőttek számára lehetőséget teremtsen a kollektív és társadalmi vállalkozói szellem (CSE) előmozdításán keresztül a fenntartható és inkluzív gazdasági részvételre.

A CREASSE olyan kihívásokkal foglalkozik, mint a társadalmi kirekesztés, a munkanélküliség és a közösségi elkötelezettség hiánya, azáltal, hogy fejleszti a felnőttoktatók és a társadalmi moderátorok képességeit a közösség alapú gazdasági kezdeményezések irányítására. A projekt Ciprus, Spanyolország, Olaszország, Magyarország és Albánia sokszínű konzorciumát hozza össze, hogy olyan oktatási eszközöket tervezzenek, teszteljenek és terjesszenek, amelyek tükrözik a szociális és szolidáris gazdaság (SSE) értékeit és elveit.

A CREASSE átfogó célja olyan támogató környezet létrehozása, amelyben a felnőtt tanulók új lehetőségeket fedezhetnek fel a személyes fejlődés, a közösségen belüli vezetés és a vállalkozói kezdeményezések terén, miközben érdemben hozzájárulnak környezetükhöz. A projekt alulról építkező, résztvevő és felhatalmazáson alapuló megközelítést támogat, összhangban az ENSZ fenntartható fejlesztési céljaival (SDG).

A gyakorlatban a CREASSE olyan kulcsfontosságú eredményeket valósít meg, mint például:

- Kompetenciakeret SSE-vállalkozók számára (a kollektív vállalkozói tevékenységben való sikerhez szükséges alapvető készségek feltérképezése)
- Moderátorok eszköztára, nem formális képzési eszközökkel és gyakorlatokkal,
- és ez a kézikönyv, amely gyakorlati útmutatóként szolgál a moderátorok számára, ezeknek az eszközöknek és kompetenciáknak a valós közösségi környezetben való alkalmazásához.

A CREASSE végső célja, az egész Európára kiterjedő felnőttképzési és inkluzív vállalkozói ökoszisztéma megerősítése, az innováció, a méltányosság és a társadalmi hatások előmozdítása, kollektív gazdasági gyakorlatok révén.

A kézikönyv célja és hatóköre

A **„Hogyan vezessünk összetett vállalkozói tevékenységet: a társadalmi moderátor szerepe”** című **kézikönyv** egyaránt pedagógiai eszköz és gyakorlati útmutató, amelynek célja a társadalmi moderátorok, felnőttképzők és közösségben szerepet vállaló mentorok támogatása azokban a tevékenységeikben, amik a szociális és szolidáris gazdaságban (SSE) szeretnének kezdeményezéseket felfedezni vagy elindítani.

A kézikönyv fő célja egy strukturált, ugyanakkor rugalmas tanulási útmutató biztosítása, amely támogatja a kollektív vállalkozói szellem előmozdításához szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A kézikönyv részvételi, inkluzív és kontextusérzékeny megközelítéseken alapul, amelyek figyelembe veszik a tanulók tapasztalatainak sokféleségét és a közösség által nyújtott megoldások fontosságát.

A kézikönyv olyan témákat felölelő modulokat tartalmaz, mint a csapatmunka elősegítése, a vezetés, az időgazdálkodás, az SSE jogi struktúrái, a gazdasági elemzés és a vállalkozói kompetenciák, amelyek mindegyike gyakorlati eszközökön, esettanulmányokon és interaktív tanulási tevékenységeken alapul.

Konkréten ez a kézikönyv:

- Bemutatja a társadalmi moderátor szerepét, mint a közösségi önrendelkezés, a vállalkozói szellem és az együttműködés katalizátorát.
- Moduláris tartalmat kínál, amely önállóan vagy teljes tananyagként is felhasználható.

- Kész eszközökkel, esettanulmányokkal és tevékenységekkel látja el az oktatókat a tanulás támogatásához.
- Összhangban áll a CREASSE eszközkészlet (Output A2.3) által meghatározott kompetencia területekkel, elősegítve a koncepcionális keret és a gyakorlati alkalmazás közötti folytonosságot.
- Elősegíti a közösségorientált és értékvezérelt, fenntartható, inkluzív vállalkozói modellek megértését.
- Ösztönzi a kritikus reflexió, az etikus gondolkodás és a hatásra orientált tervezés alkalmazását a projektalapú tanulásban.

Kiknek szól ez a kézikönyv

Ez a kézikönyv elsősorban az alábbi szereplőket célozza meg:

- A társadalmi befogadás és a vállalkozói szellem területén dolgozó felnőttképzők és trénerek.
- Társadalmi moderátorok, akik a marginalizált közösségekben a gazdasági tevékenységekben való részvétel előmozdítására törekednek.
- A helyi vagy kollektív vállalkozói szellemet támogató szakemberek és nem kormányzati, független szervezetek.
- A szociális és szolidáris gazdaság (SSE) politikai szereplői, mentorai és közösségi szervezői.

A kézikönyv használata

A kézikönyv tematikus modulokból áll, amelyek önálló foglalkozásokként vagy átfogó kapacitásépítő program részeként is megvalósíthatóak.

Minden modul tartalmazza:

- Tanulási célok és eredmények.
- Ellenőrzőlisták a moderátorok számára.
- Interaktív tartalmat és együttműködésen alapuló tanulási stratégiákat.
- Európa-szerte gyűjtött esettanulmányok és jó gyakorlatok.
- Reflexiót segítő gyakorlatok és önértékelés.
- További olvasnivalók és Szabadon hozzáférhető források.

A moderátorokat arra ösztönözzük, hogy az anyagokat a helyi viszonyokhoz és a célközönséghez igazítsák. Számos modul tartalmaz kiadványokat, PowerPoint-diákat vagy különböző segédeszközöket, amelyek közvetlenül felhasználhatóak workshopokon vagy mentoráláskor.

Hogyan kapcsolódik ez a kézikönyv a CREASSE eszköztárhoz?

Ez a kézikönyv a CREASSE eszközkészlet (Output A2.3) kiegészítéseként készült, hogy a moderátorok és oktatók hatékonyan tudják kidolgozni és megvalósítani, a kollektív és társadalmi vállalkozói szellemről (CSE) szóló képzéseket.

Míg a CREASSE eszközkészlet a legfontosabb kompetenciaterületeket és a hozzájuk tartozó gyakorlatokat mutatja be, a CREASSE kézikönyv ezeket a kompetenciákat alkalmazott moderátori modulokká, strukturált képzési folyamatokká és gyakorlati útmutatásokká alakítja át, a valós életben történő alkalmazáshoz.

A kézikönyv minden modulja az eszközkészletben bemutatott kompetenciákra épül és azokat mélyíti:

ESZKÖZTÁR KOMPETENCIA TERÜLETE	KAPCSOLÓDÓ KÉZIKÖNYV MODUL
Személyes kompetenciák (pl. önismeret, empátia, alkalmazkodóképesség).	A társadalmi moderátor szerepe (hangsúlyozza az önismeretet, az aktív hallgatást és az empátiát moderálás közben). Útmutató a tematikus workshopok lebonyolításához (segít a moderátoroknak inkluzív, biztonságos tanulási tereket létrehozni). Vezetés és önellátás / Időgazdálkodás (támogatja a személyes hatékonyságot, az érzelmi rugalmasságot és a szakmai határokat). Csoportdinamika kezelése és konfliktuskezelés (a kapcsolati menedzsmentre és az érzelmi intelligenciára összpontosít).

Vállalkozói kompetenciák (pl. kezdeményezőkéesség, tervezés, erőforrások mozgósítása, jövőkép).

Kollektív vállalkozói szellemmel kapcsolatos kompetenciák (közvetlenül vizsgálja a vállalkozói gondolkodásmódot és cselekvést).

Útmutató a prezentálás kivitelezéséhez (kommunikációs és meggyőzési készségek alkalmazása a valós bemutatók során).

Üzleti modell tervezés (segít a résztvevőknek életképes és fenntartható ötletek kidolgozásában).

Gazdasági elemzés és finanszírozáshoz való hozzáférés (fejleszti a pénzügyi ismereteket, a költségvetés-tervezést és a finanszírozási stratégiákat).

Marketing (támogatja a promóciós és láthatósági stratégiák kidolgozását).

Zöld kompetenciák (pl. jövőbeli ismeretek, a fenntarthatóság értékelése, rendszergondolkodás).

Útmutató tematikus workshopok lebonyolításához (tartalmazza, hogy az SSE hogyan járul hozzá az SDG-khez).

Inkluzív vállalkozói közösség létrehozása (ösztönzi a környezeti és társadalmi fenntarthatósággal összhangban álló projekteket).

Üzleti modell tervezés (elősegíti az etikus és hatást gyakorló, értékorientált vállalkozói szellemet).

Innovatív társadalmi vállalkozói eszközök (pl. ötletgenerálás, lean canvas, társadalmi hatások mutatói).	Üzleti modell tervezés (Canvas alkalmazása strukturált projektfejlesztéshez). Útmutató a prezentáció kivitelezéséhez (a tanulók képzése az innovatív ötletek hatékony bemutatására). Mentorálás és coaching (segít az eszközök, személyes fejlődésbe és vállalkozásfejlesztésbe való átültetésében). Követés / Értékelés / Jelentés (bevezetés a társadalmi hatás nyomon követésének és a tanulási folyamatoknak az alapjaiba).
---	---

Ez az összehangolás biztosítja, hogy az eszköztárat és a kézikönyvet egyaránt használó moderátorok, holisztikus, strukturált és hatékony tanulási élményt tudjanak nyújtani, a kompetenciaépítéstől a gyakorlatban megvalósuló moderálásig és a közösségi elköteleződésig.

A TÁRSADALMI FACILITÁTOR SZEREPE

Rövid összefoglalás

A szociális és kollektív vállalkozói szférában (SSE) a szociális facilitátor (SF) központi szerepet játszik. A szociális facilitátor nem hagyományos oktató, hanem összekötő, motiváló és segítő személy. Feladata, hogy nem formális oktatási módszerekkel támogassa a különböző tanulókat, elősegítse a társak közötti együttműködést, és előmozdítsa a vállalkozói és szociális kompetenciák fejlesztését.

A szociális moderátorok biztonságos és befogadó tanulási légkört hoznak létre, ahol a felnőtt tanulók számára, akik gyakran kiszolgáltatott háttérrel rendelkeznek, önbizalmat, készségeket és tartozásérzetet építhetnek ki. Formáló szerepet töltenek be, navigálnak a komplex csoportdinamikában, elősegítik a párbeszédet és a bizalmat, valamint támogatják a kollektív problémamegoldást.

A hagyományos oktatási szerepekkel ellentétben, amelyek a tartalom átadását helyezik előtérbe, a társadalmi moderátor a tanulási folyamatra koncentrál. Feladata a kíváncsiság ápolása, az együttműködés ösztönzése a verseny helyett, valamint a reflexió és a termelékenység ösztönzése.

Emellett tükörként is működik, arra ösztönözve a résztvevőket, hogy fedezzék fel értékeiket, építsenek ki interperszonális bizalmat, és közösen hozzanak létre olyan megoldásokat, amelyek tükrözik közösségük sokszínűségét és erősségeit.

A szociális moderátornak egyensúlyt kell teremtenie az empátia és a struktúra között, biztosítva, hogy a résztvevők érezzék, hogy meghallgatják őket és figyelnek rájuk, miközben a csoportot is produktív eredmények felé irányítja. Ez a szerep rugalmasságot, kulturális érzékenységet, konfliktuskezelési készségeket és a részvételi és inkluzív oktatásban való erős hitet igényel.

Ez a modul bemutatja azokat az alapvető kompetenciákat, felelősségeket és gyakorlati eszközöket, amelyekre a moderátoroknak szükségük van, ilyen típusú tanulási légkör támogatásához.

A modul céljai

A modul végére a társadalmi moderátorok képesek lesznek:

- Megérteni a társadalmi moderátorok szerepét a CREASSE keretrendszerben.
- Azonosítani és alkalmazni az alapvető moderálási készségeket, mint például az empátia, az aktív hallgatás, a rugalmasság és a konstruktív visszajelzés.
- Inkluzív és ösztönző tanulási tereket tervezni és moderálni felnőtt tanulók számára.
- Csoportdinamikák kezelése, beleértve az interkulturális kommunikációt és a konfliktusok mediációját.
- A közös vezetés, a közös felelősségvállalás és a részvételi tanulás előmozdítása.

- Irányítani tudja a csoporton belüli együttműködési párbeszédet és döntéshozatali folyamatokat.
- Elgondolkodni a saját moderátori stílusán és a szakmai fejlődési területein.

Ellenőrzőlista

Az alábbi ellenőrzőlista összefoglalja azokat a legfontosabb ismereteket, készségeket és gyakorlatokat, amelyeket a moderátoroknak át kell tekinteniük és fejleszteniük kell a modul megtartása előtt:

- ☐ Ismerje a szociális és szolidáris gazdaság alapelveit, és azok szerepét az inkluzív tanulásban.
- ☐ Tudja, hogyan lehet megkülönböztetni a moderálást a tanítástól és a coachingtól.
- ☐ Képesnek kell lenniük biztonságos és inkluzív teret teremteni, ideértve az alapszabályok megállapítását és a csoportos megállapodások közös kidolgozását.
- ☐ Az aktív hallgatás, az empátia és a kulturális érzékenység technikáinak elsajátítása.
- ☐ Kényelmesen tudja használni a történetmesélés technikáját, a metaforákat és a testbeszédet a csoportkapcsolatok támogatására.
- ☐ Alkalmazzon erőszakmentes kommunikációs (NVC) technikákat: megfigyelés – érzés – szükséglet – kérés.
- ☐ Segítsen a konfliktusok megoldásában és az érzelmek lecsillapításában semleges nyelvezet és testbeszéd használatával.

- ☐ Olyan részvételre alapuló tanulási környezetet tervezzen és irányítson, amely ösztönzi a közös felelősségvállalást.
- ☐ Vezessen be rotációs szerepeket és társ-vezetői eszközöket a közös felelősségvállalás érdekében.
- ☐ Alkalmazkodjon az eszközökhöz és a foglalkozások menetéhez a különböző tanulási stílusok és kulturális háttér igényeihez.
- ☐ Ösztönözze a kritikus reflexiót naplóírás, beszámolók és önismereti gyakorlatok segítségével.
- ☐ Vezessen reflektív facilitátori naplót, és kérjen visszajelzést társaiktól a folyamatos fejlődés érdekében.
- ☐ Legyen tisztában a hatalmi dinamikákkal, és azzal, hogyan lehet elősegíteni a méltányosságot és a részvételt minden résztvevő számára.

Tananyag

A társadalmi moderátor empátiával, semlegességgel és alkalmazkodóképességgel működik. Célja nem a tanítás, hanem az, hogy a **résztvevők egymástól tanulhassanak** egy bizalomra, tiszteletre és közös értékekre épülő térben.

A legfontosabb készségek és ismeretek a következők:

➔ A társadalmi moderátor alapvető készségei és felelősségei.

A moderálás középpontjában egy speciális készségkészlet áll, amely magában foglalja az aktív hallgatást, az érzelmi intelligenciát, a kulturális érzékenységet, valamint a csoport energiájának és tempójának kezelését.

Ez a téma azoknak a soft és hard készségeknek a bemutatására összpontosít, amelyekre a moderátoroknak szükségük van a különböző tanulási terekben való eligazodáshoz, a csoport kohéziójának támogatásához és a résztvevők ösztönzéséhez anélkül, hogy dominálnák a folyamatot.

A következőket fogja felfedezni:

- A hangulat megteremtése: Hogyan lehet értelmesen megnyitni és lezárni egy foglalkozást?
- A szavakon túl hallani: Nonverbális jelek és érzelmi dinamika.
- A hatalom megosztásának, a titoktartásnak és a képviselőnek az etikai felelőssége.

Inkluzív vállalkozói közösség létrehozása.

A társadalmi moderátor szerepe az, hogy szándékosan olyan tanulási környezetet alakítson ki, ahol minden egyén, háttértől, képességektől vagy identitástól függetlenül, biztonságban érzi magát, tiszteletben tartják és inspirálják a hozzájárulásra.

Ez a téma a következőket tárgyalja:

- A részvétel akadályainak leküzdésére irányuló stratégiák.
- Fizikai és érzelmi biztonságot nyújtó terek kialakítása.
- Inkluzív nyelv és gyakorlatok használata (pl. névmások, traumára figyelmes megközelítések).
- Közös értékeket tükröző megállapodások a csoportban vagy „közösségi ranglista” közös kidolgozása.

Az együttműködés és a megosztott vezetés előmozdítása.

Az igazi kollektív vállalkozói szellem a közös felelősségen alapul. Ez a téma azt vizsgálja, hogy a társadalmi moderátorok hogyan tudják modellezni és ösztönözni a közös vezetési dinamikát a csoporton belül a felelősségek rotációjával, a társaktól való tanulás lehetővé tételével és a különböző vezetési stílusok érvényesítésével.

A témakörben a következő elemek szerepelnek:

- A bizalom és az együttműködés építésének technikái.
- Olyan eszközök, mint a „feladatok rotációja”, a közös döntéshozatal és a konszenzusépítés.
- A folyamat iránti felelősségvállalás ösztönzése közös moderálás révén.
- A csoporton belüli hatalmi egyensúlyhiányok felismerése és kezelése.

> Csoportdinamika és konfliktuskezelés.

A felnőtt tanulókkal való munka gyakran gazdag perspektívák keverékét hozza magával, de félreértéseket, feszültségeket és konfliktusokat is. A társadalmi moderátoroknak képesnek kell lenniük a konfliktusok korai jeleinek felismerésére, a feszültségek enyhítésére és a nézeteltérések konstruktív párbeszéddé alakítására.

A következőket fogja megtanulni:

- Hogyan állítsunk be csoportszabályokat, amelyek elősegítik a tiszteletteljes kommunikációt?
- Konfliktusmegoldási modellek, például a „erőszakmentes kommunikáció” megközelítés.
- Technikák a semleges tér fenntartásához és a domináns viselkedés enyhítéséhez.
- Stratégiák a marginalizált hangok ösztönzésére és a kirekesztés megelőzésére.

Példák

Lépésről lépésre

Ez a szakasz gyakorlati és rugalmasan alkalmazható moderátori útmutatót tartalmaz. Olyan ülésformátumot vázol fel, amely támogatja az inkluzív és kollektív vállalkozói szellem értékeivel összhangban álló kompetenciák fejlesztését. Minden lépés elősegíti az aktív tanulást, a reflexiót és a csoportos interakciót. A struktúra teljes workshopra alkalmazható, vagy több ülés keretében is felhasználható.

1. lépés: Hangulat megteremtése – Barátságos és biztonságos légkör kialakítása.

- Kezdd az ülést kedves üdvözléssel és az ülés céljainak rövid áttekintésével. Használj inkluzív nyelvet és testtartást a bizalom érzésének kialakításához.
- Tevékenység: Jégtörő történetkör – Kérd meg a résztvevőket, hogy osszanak meg egy rövid személyes történetet (pl. „amikor úgy éreztem, hogy a csapat tagja vagyok” vagy „amikor úgy éreztem, hogy kirekesztettek”).
- Ez érzelmi kötődést és empátiát teremt a csoport tagjai között.
- Hangsúlyozd az alapszabályokat: aktív hallgatás, megszakítások nélkül, önkéntes részvétel és titoktartás.

2. lépés: Mutasd be a társadalmi moderátor szerepét.

- Rövid prezentáció vagy flipchart segítségével vázold fel a társadalmi moderátor legfontosabb feladatait és kompetenciáit.
- Emeld ki a moderálás valós példáit (pl. közösségi központokból, nem kormányzati szervezetekből, szociális vállalkozásokból).
- Kérdezd meg a résztvevőket: „Mi teszi valakit jó moderátorrá?” és jegyezd fel láthatóan a válaszaikat.

3. lépés: Közösségi megállapodás közös létrehozása.

- Együttműködésen alapuló gyakorlat lebonyolítása a csoport közös értékeinek és viselkedési normáinak meghatározására.
- Módszer: Post-it cetlik vagy közösen használt online tábla segítségével gyűjtsd össze a résztvevők véleményét arról, hogy mit jelent a tisztelet, a biztonság és a befogadás ebben a tanulási térben.
- Ezeket egy közösségi chartába kell foglalni, amely a képzés során végig látható marad.

4. lépés: Forgatókönyv-alapú szerepjáték - A moderálás a gyakorlatban.

Biztosítsunk a kis csoportok számára realisztikus vezetési kihívásokat (pl. domináns beszélő kezelése, a kommunikációs hibák kezelése, félénk résztvevők bátorítása).

Tevékenység: Minden csoport választ egy moderátort, aki egy rövid, improvizált foglalkozást vezet. Ha az idő engedi, váltsátok a szerepeket.

Példák szerepjáték-forgatókönyvekre:

1. Heves nézeteltérés egy csoportos projektben.
2. Az egyik résztvevő folyamatosan félbeszakítja a többieket.
3. Nyelvi akadály, ami kirekesztést okoz.

- Plenáris megbeszélés: Mi működött? Mi volt nehéz? Milyen stratégiák voltak hatékonyak?

5. lépés: Fedezze fel a megosztott vezetés eszközeit.

Vezessünk be olyan, a csoporttársak által vezetett eszközöket, mint a jegyzetelés rotációja, az egyeztetések, a közös moderálás és a konszenzuson alapuló döntéshozatal.

- Minigyakorlat: Szimuláljon egy csoportos döntéshozatalt az ökölről ötre vagy a pontokra szavazás módszerével, vagy bármilyen más csoportos döntéshozatali eszközzel, amely ösztönzi a részvételt, konszenzust épít, és segíti a szociális facilitátorokat a befogadó párbeszéd kezelésében csoportkörnyezetben.
- Ösztönözd a résztvevőket, hogy gondolkodjanak el a vezetés struktúrája és rugalmassága közötti egyensúlyon.

6. lépés: Konfliktuskezelési modellek bemutatása.

- Röviden ismertesse az olyan megközelítéseket, mint az erőszakmentes kommunikáció (NVC) és a helyreállító körök. Mi az erőszakmentes kommunikáció? Az NVC egy olyan kommunikációs módszer, amely segít az egyéneknek:
 - Őszintén fejezzék ki magukat, vádaskodás vagy ítékezés nélkül.
 - Figyelj oda másokra empátikusan, még konfliktushelyzetekben is.
 - A félreértéseket kölcsönös megértéssé és együttműködéssé alakítsuk.

Technika bemutatása: Használjon egy egyszerű NVC sablont:

1. Megfigyelés
2. Érzés
3. Igény
4. Kérés

Kérd meg a résztvevőket, hogy párokban gyakorolják a modell használatát valós vagy elképzelt helyzetek alapján.

7. lépés: Egyéni és csoportos reflexió.

- Személyes naplóírási téma: „Milyen típusú közvetítő szeretnék lenni? Milyen félelmeket vagy reményeket hordozok magamban?”
- Csoportos megosztás (opcionális): Hívj meg néhány résztvevőt, hogy osszák meg gondolataikat a beszélgetés során.
- Dokumentáld a foglalkozás eredményeit (tézisek, idézetek, vizuális metaforák) a jelentésedhez vagy a hatástörténetedhez.

Minden lépés rugalmas, és a kidolgozott konkrét kontextushoz, a csoport tempójához, nyelvi igényeihez vagy a komfortérzet szintjéhez igazítható. A kulcs a struktúra és a nyitottság egyensúlyban tartása, iránymutatás nyújtása, miközben tiszteletben tartja a csoport egyedi energiáját és dinamikáját.

Végső ellenőrzőlista (a foglalkozás után)

- ☐ Olyan környezetet teremtettem, amely elősegítette a befogadást és a részvételt?
- ☐ Minden hangot meghallgattak és tiszteletben tartottak?
- ☐ Megőrizte vagy javította-e a csoport kohézióját a foglalkozás során?
- ☐ Sikerült konstruktívan kezelnem a konfliktusokat?
- ☐ A résztvevők magukénak érezték-e a tanulási folyamatot?
- ☐ Átgondoltam-e, mi ment jól, és mit javíthatnék legközelebb?

Reflexiós gyakorlat

„Akcióban lévő közvetítő – Kollektív vezetés építése”

Célkitűzés:

Az Eszköztárban található kulcskompetenciák alkalmazása, különösen másokkal való együttműködés, az Önismeret, mások mozgósítása és a tapasztalatokból való tanulás, egy valós idejű facilitációs forgatókönyvben, amely a csoportos vállalkozási kontextusokban rejlő kihívásokat tükrözi.

Megjegyzés: Ez bármely más kulcskompetenciához adaptálható.

Időtartam: 45–60 perc, Csoportlétszám: 6–20 résztvevő, Eszközök: Forgatókönyvkártyák, csoportszerepek, flipchart vagy online együttműködési eszköz, reflexiós munkalap.

„Akcióban lévő közvetítő – Kollektív vezetés építése”

Célkitűzés:

Az Eszköztárban található kulcskompetenciák alkalmazása, különösen a Másokkal való együttműködés, az Önismeret, a Mások mozgósítása és a Tapasztalatokból való tanulás, egy valós idejű facilitációs forgatókönyvben, amely a csoportos vállalkozási kontextusokban rejlő kihívásokat tükrözi.

Megjegyzés: Ez bármely más kulcskompetenciához adaptálható.

Időtartam: 45–60 perc

Csoportlétszám: 6–20 résztvevő

Eszközök: Forgatókönyvkártyák, csoportszerepek, flipchart vagy online együttműködési eszköz, reflexiós munkalap.

Lépésről lépésre történő megvalósítás:

1. Bevezetés (5 perc):

Magyarázd el a résztvevőknek, hogy egy közösségi vállalkozási csapatban fognak egy olyan moderációs pillanatot szimulálni, ahol döntést kell hozni (pl. hogyan osszák el a feladatokat egy közelgő közösségi eseményen).

2. Szerepkörök kiosztása (5 perc):

Ossz ki kártyákat, amelyeken a csoport tagjainak szerepeket rendelnek a konkrét attitűdökkel vagy kihívásokkal:

- Egy lelkes csapattag.
- Egy csendes/visszafogott résztvevő.
- Egy domináns beszélő.
- Egy szkeptikus/kérdő tag.
- Egy külső megfigyelő (jegyzeteket készít és visszajelzést ad).

3. Moderátorváltás (20 perc):

Egy önkéntes szociális moderátorként vezényel egy 10 perces csoportos megbeszélést, igyekszik minden hangot bevonni, és a csapatot egy közös döntés felé terelni. Ha az idő engedi, váltogassák a szerepeket.

4. Megfigyelői visszajelzés (5 perc):

A megfigyelő konstruktív visszajelzést ad arról, hogyan kezelte a facilitátor a befogadást, a kommunikációt és a vezetési dinamikát.

5. Csoportos reflexió (10–15 perc):

Irányított kibeszélés segítségével kapcsolja össze a tapasztalatokat a kompetenciákkal:

- Milyen eszköztár-kompetenciákat használtál a facilitáció során?
- Hogyan alkalmaztad a „másokkal való együttműködést” vagy a „kétértelműség kezelését”?
- Milyen kihívások merültek fel, és hogyan kezelted őket?
- Hogyan adott a vezető erőt másoknak, vagy mutatott önismeretet?

Javasolt tevékenységek és példák

Ez a rész számos gyakorlati facilitációs tevékenységet, technikát és példát mutat be, amelyeket a szociális facilitátorok használhatnak a bizalomépítésre, az inkluzív együttműködés elősegítésére és a csoportdinamika kezelésére. Ezek a módszerek támogatják a kollektív vállalkozói kompetenciák fejlesztését, miközben biztosítják, hogy a résztvevők úgy érezzék, meghallgatják őket, felhatalmazzák őket és összekapcsolódnak, és különböző helyzetekben és kontextusokban adaptálhatók.

1. feladat: Térképezd fel az erősségeidet, mint moderátor.

Célkitűzés: Ösztönözni az önreflexiót és növelni a magabiztosságot a facilitátori szerepekben.

Eszközök: Munkalapok, tollak, filctollak.

Utasítások: A résztvevők egy egyszerű munkalapot kapnak, amely három kérdést tartalmaz:

- Kommunikációs erősségeim.
- A facilitációval kapcsolatos félelmeim vagy habozásaim.
- Egy személy, akit csoportvezetőként csodálok, és miért.

A facilitátorok lehetővé tehetik az önkéntesek számára, hogy megosszák gondolataikat, ezzel is empátia és sebezhetőség alapot teremtve. Ez a tevékenység önismeretet épít, és felkészíti a résztvevőket a társ-facilitációs szerepekre.

2. tevékenység: Befogadási körök – A hovatartozás vizualizálása.

Célkitűzés: A befogadás érzelmi és társadalmi rétegeinek kiemelése.

Anyagok: Papír, színes tollak.

Utasítások: A résztvevők három koncentrikus kört rajzolnak „Én”, „Az én csoportom” és „Az én közösségem” feliratokkal. Mindegyikbe olyan szavakat, cselekedeteket vagy érzelmeket írnak, amelyeket a befogadás érzésével társítanak.

Ezután megjelölik azokat a területeket, ahol ők vagy mások kirekesztve érezhetik magukat.

Kikérdez:

- Mi segít abban, hogy úgy érezzük, tartozunk hozzá?
- Milyen apró lépéseket tehet egy facilitátor a befogadás növelése érdekében?

Ez a tevékenység olyan kompetenciákhoz kapcsolható, mint az ötletek értékelése, az empátia és a másokkal való együttműködés.

3. tevékenység: Forгатókönyv kihívás – Konfliktusközvetítési szerepjáték.

Célkitűzés: A valós életben alkalmazott moderálás és konfliktusmegoldás gyakorlása.

Eszközök: Forгатókönyvkártyák, megfigyelői visszajelző lapok.

Utasítások: Csoportokban a résztvevők feladatokat kapnak a facilitációhoz (pl. nézeteltérés a projekt irányával kapcsolatban, egy résztvevő visszalép a csoportfeladatokról). Egy személy átveszi a facilitátor szerepét, míg a többiek eljátsszák a jelenetet. A megfigyelők jegyzetelnek a befogadásról, a használt nyelvezetről és a megoldási stratégiákról.

Kibeszélés: Használjon reflexív kérdéseket, például:

- Hogyan kezelte a feszültséget a foglalkozásvezető?
- Mindenkinek a hangját figyelembe vették?
- Min lehetne legközelebb javítani?

4. tevékenység: Közösségi megállapodás – közös alkotás.

Célkitűzés: Olyan csoportnormák meghatározása, amelyek támogatják a tiszteletteljes párbeszédet és a közös felelősségvállalást.

Eszközök: Flipchart papír, filctollak, öntapadós cetlik.

Utasítások: Kérje meg a résztvevőket, hogy ötleteljenek, mire van szükségük egymástól és a foglalkozásvezetőtől ahhoz, hogy biztonságban, tiszteletben tartva és a részvételre motiválva érezzék magukat. Csoportosítsa a válaszokat témák szerint (pl. odafigyelés, titoktartás, pontosság), és készítsen közösen egy „Közösségi Chartát”, amelyet a workshopok során végig ki lehet majd helyezni.

Tipp a moderátornak: Rendszeresen tekintse át az alapszabályzatot, és használja azt kapcsolódási pontként a nehéz dinamika kezelésekor.

Technika: Szerepkörök rotációja a megosztott vezetés érdekében

Célkitűzés: A kollektív vezetés és az igazságos csoportműködés modellezése.

Megvalósítás: A workshopok során osszanak ki felváltva szerepeket, pl. moderátor, időmérő, összefoglaló, érzelmi értékelés vezetője. Ez lehetővé teszi minden résztvevő számára, hogy különböző formákban tapasztalja meg a vezetést, építve az önhatékonyt és a motivációt.

Vitaindító téma: A vezetés mint kollektív folyamat.

Mondd el a következő állítást a csoportnak:

„A vezetés nem arról szól, hogy egy személy irányít, hanem arról, hogy egy csoport közösen vállalja a felelősséget.”

A facilitátorok vitát vagy akvárium stílusú megbeszélést vezetnek erről az ötletéről, összekapcsolva azt az SSE értékeivel.

Reflexiós gyakorlat

Ösztönözd a személyes reflexiót olyan kérdésekkel, mint:

- Mit tettem ma, ami segített a csoportnak fejlődni?
- Hol vettem észre a feszültséget, és hogyan reagáltam rá?
- Milyen előítélet vagy feltételezés merült fel bennem a facilitáció során?

Kérj visszajelzést vagy tájékoztatót a folyamatos fejlődés elősegítése érdekében. Fontold meg egy „társ” rendszer létrehozását a facilitátorok között az információcsere és a támogatás érdekében.

További források és további olvasmányok

- **„A facilitáció művészete” – Változás magvai**

Kiváló gyakorlati útmutató az inkluzív, részvételen alapuló facilitáláshoz közösségi és tanulási kontextusokban.

<https://www.seedsforchange.org.uk/facilitation>

- **„Szociális és szolidáris gazdaság: Közös utunk egy jobb világ felé” – RIPESS**

Az SSE értékeinek, alapelveinek és részvételi gyakorlatainak globális áttekintése.

<https://www.ripest.org/quest-ce-que-less-2/?lang=en>

- **„Eszköztár nem formális oktatásban részt vevő képzők számára” – SALTO-YOUTH**

Módszereket, gyakorlatokat és megközelítéseket tartalmaz felnőtt és fiatal tanulókkal dolgozó trénerek és facilitátorok számára.

<https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/>

- **„Konfliktusmegoldó eszközök csoportok számára” – Községi Eszköztár, Kansasi Egyetem**

Átfogó, gyakorlati technikák a konfliktusok megoldására és a konstruktív párbeszéd elősegítésére.

<https://ctb.ku.edu/en/search/node?>

[keys=conflict+resolution&antibot_key=XWu9cqP9CxBRQzZY07Zv5iip3l4gMKhsx0kj_XlxdX4](https://ctb.ku.edu/en/search/node?keys=conflict+resolution&antibot_key=XWu9cqP9CxBRQzZY07Zv5iip3l4gMKhsx0kj_XlxdX4)

- **Erőszakmentes Kommunikáció – Hivatalos Weboldal és Oktatóanyagok**

Az Erőszakmentes Kommunikáció Központjának (CNVC) hivatalos weboldala ingyenes és fizetős forrásokat, képzési lehetőségeket és gyakorlati eszközöket kínál az erőszakmentes kommunikáció elsajátításához és alkalmazásához. Videókat, cikkeket, globális oktatói listát és letölthető útmutatókat tartalmaz, amelyek segítenek a facilitátoroknak, oktatóknak és közösségi vezetőknek az empátia alapuló kommunikáció és a békés konfliktusmegoldás fejlesztésében.

<https://www.cnvc.org/>

CREASSE.EU

Cofinanciado por
la Unión Europea

This project has been funded with support from the European Commission under the Erasmus+ Programme. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project number: 2024-1-ES01-KA220-ADU-000256807.